

Vereniging HulstPLUS
Sportlaan 16
4561 KZ Hulst

Uw kenmerk	Ons kenmerk VB/20.1510	Bijlage(n) -
Behandeld door S. ter Wal	Zaaknummer -	Datum 30 april 2020
E-mailadres S.ter.Wal@gemeentehulst.nl	Telefoonnummer	Verzenddatum
Onderwerp onderzoek Cliënten Sociale zaken		

Geachte fractie,

Naar aanleiding van een artikel in BN De Stem over een onderzoek van de sociale recherche, heeft uw fractie vragen gesteld. Onderstaand treft u de antwoorden aan.

Algemeen

Het college van de gemeente Hulst heeft onder meer tot taak om misbruik en oneigenlijk gebruik van de participatiewet te bestrijden. Dit is vastgelegd in de 'Handhavingsverordening Sociale Zaken'. Wanneer er een vermoeden bestaat dat er sprake is van mogelijke uitkeringsfraude, kan de sociale recherche gevraagd worden een nader onderzoek te doen. De aanleiding tot een vermoeden van mogelijke uitkeringsfraude kan onder andere voortkomen uit de informatie die door de cliënt wordt verstrekt aan de consulent. Ook worden meldingen door derden gedaan. In 2018 zijn er acht fraude onderzoeken uitgevoerd op 314 uitkeringsgerechtigden. Voor 2019 waren dit 17 onderzoeken bij 295 uitkeringsgerechtigden. Een aantal van de onderzoeken in 2019 vond plaats naar aanleiding van een melding door derden.

De sociale recherche is een Zeeuws Vlaams samenwerkingsverband. Zij beschikken over diverse bevoegdheden. Zo mag de sociale recherche onaangekondigd huisbezoeken afleggen, de woonsituatie onderzoeken, cliënten observeren en navraag doen bij bureaus. Een cliënt is niet verplicht om medewerking te verlenen aan een eventueel huisbezoek. De gemeente kan echter wel de uitkering stopzetten als er niet wordt meegewerkt. Wanneer een cliënt wordt uitgenodigd op kantoor voor een verhoor is deze verplicht om te antwoorden. Deze antwoorden kunnen weer onderwerp zijn van nadere controle.

In onderhavige zaak heeft de sociale recherche de bevoegdheden waarover men beschikt overschreden. Door stelselmatig te observeren heeft de sociale recherche een te grote inbreuk gemaakt op het privé leven van cliënt. Er mag slechts sprake zijn van kortdurende waarnemingen, tenzij er vooraf toestemming gevraagd is aan de officier van Justitie. Voor de rechter was de inbreuk op het privéleven dermate zwaarwegend

Afdeling: Directie

Bezoekadres:

Grote Markt 24 4561 EB Hulst

Telefoon 14 0114
Vanuit buitenland +31 114 389000
Telefax +31 114 314627
WhatsApp +31 6 13323399

Postadres:

Grote Markt 21 4561 EA Hulst
Postbus 49 4560 AA Hulst

Website www.gemeentehulst.nl

Bankgegevens:

IBAN NL 21 BNGH 0285044370
BIC BNGHNL2G
BTW Nummer NL810988707B01
KvK Nummer 20165080

dat er niet verder is gekeken naar de inhoud van de zaak. De rechter heeft derhalve geen uitspraak gedaan over de aanleiding en/of juistheid van het onderzoek.

- *Wij vragen ons af of dit de gebruikelijke methode is om controle uit te voeren. Natuurlijk moeten controles uitgevoerd worden. Wat zijn de richtlijnen.*

Normaal gesproken worden er geen zaken op deze wijze uitgevoerd doordat de sociale recherche zich voldoende bewust is van haar bevoegdheden. Het betrof hier het eerste grote onderzoek van een rechercheur. Deze is helaas onvoldoende begeleid. Hierover heeft inmiddels een gesprek plaatsgevonden met het samenwerkingsverband.

- *Zijn er procedures voor de wijze waarop controles worden uitgevoerd; wat is de rol hierin van de gemeente, zowel bestuurlijk als uitvoerend? Zijn er voorgeschreven regels voor dossier onderzoek?*

De sociale recherche heeft een aantal specifieke bevoegdheden op basis van het Wetboek van Strafrecht. Zo beschikt men onder meer over een aantal opsporingsbevoegdheden en politiebevoegdheden. De gemeente maakt gebruik van het samenwerkingsverband in Zeeuws Vlaanderen. Dit betreft een gemeenschappelijke regeling en daarbij staat het gemeentebestuur in beginsel op afstand. De 'Hoe' vraag wordt door de specialisten zelf ingevuld. De sociale recherche mag veel. Restricties zijn er onder meer ten aanzien van het gebruik van af luisterapparatuur en stelselmatig observaties. In het bovenstaande is hier nader op ingegaan.

- *Zijn er in het algemeen resultaten bekend van soortgelijke uitgevoerde onderzoeken.*

Soortgelijke uitgevoerde onderzoeken zijn er niet omdat deze in strijd met de wet zouden zijn. In deze zaak is een menselijke fout gemaakt. In het bovenstaande is dit uitgelegd.

- *Zijn er dan niet eerder signalen geweest dat een dergelijke controle in deze situatie noodzakelijk was. Is dit een op zichzelf staande zaak?*

Er wordt in het algemeen niet tussentijds gerapporteerd. De sociale recherche is een Zeeuws Vlaams samenwerkingsverband met eigen specialisten, eigen bevoegdheden en een eigen verantwoordelijkheid. Deze zaak staat op zichzelf.

- *Wij schrikken van het aantal observaties dat genoemd wordt in het persartikel; in nog geen 4 maanden meer dan 100 observaties? Punt 8 van de rechtelijke uitspraak geeft een specificatie weer van de waarnemingen. Welke rol speelt hier het college in?*

Door stelselmatig te observeren heeft de sociale recherche een te grote inbreuk gemaakt op het privé leven van cliënt. Er mag slechts sprake zijn van kortdurende waarnemingen, tenzij er vooraf toestemming gevraagd is aan de officier van Justitie. Voor de rechter was de inbreuk op het privéleven dermate zwaarwegend dat er niet verder is gekeken naar de inhoud van de zaak. Er is sprake van een menselijke fout. Het college speelt geen rol in de aanpak en het verloop van een casus. Dit is een verantwoordelijkheid van het samenwerkingsverband. Wel heeft het college in dit verband een stevig gesprek gevoerd met de verantwoordelijken.

➤ *Welke vragen zijn hierover gesteld door de cliëntenraad*

De Cliëntenraad heeft volgens de verordening Cliëntenparticipatie Participatie Hulst een adviserende taak en geen onderzoekende taak. Ook is de inhoud van een dergelijke zaak privacy gevoelig waardoor deze zich niet leent om hierover te praten.

In het overleg van 30 januari 2020 is wel met de cliëntenraad gesproken over de regels die de gemeente hanteert bij fraudeonderzoeken. Gewezen is hierbij onder meer op de Verordening. Daarnaast is er met de cliëntenraad gesproken over cliënten die geen bezwaar of klacht durven in te dienen m.b.t. hun uitkering omdat ze vrezen voor een fraudeonderzoek. Afgesproken is dat er dan door de cliëntenraad een afspraak wordt gemaakt met betrokkene en de onafhankelijk voorzitter. Deze kan het bezwaar en/of klacht intern begeleiden.

➤ *Wat is de reden van de gemeente om niet in beroep te gaan tegen de uitspraak van de rechtbank*

Dat de gemeente niet in hoger beroep gaat volgt al uit het feit dat de rechter heeft bepaald dat het ingezette middel van stelselmatige observatie in strijd is met de wet en een onevenredige aantasting van het privéleven van cliënt. Aan de inhoud van de zaak is de rechter niet toegekomen. De gemeente erkent dat er fouten zijn gemaakt bij dit onderzoek en heeft de sociale recherche hierop aangesproken. Hoger beroep heeft geen zin.

➤ *De uitspraak is glashelder; de bevindingen uit deze stelselmatige observaties moeten daarom als onrechtmatig bewijs worden aangemerkt. Graag een reactie van het college.*

De uitspraak over een onevenredige aantasting van het privé leven van cliënt zijn helder.

Er is geen uitspraak gedaan over de aanleiding en inhoud van de zaak.

➤ *Kunt u ons informatie verstrekken over het aantal beroepszaken dat over de voorbije periode is aangespannen bij de rechtbank en over de resultaten.*

Over de afgelopen jaren is sprake van een totaal van tweeëntwintig zaken.

In vijftien zaken is de gemeente geheel in het gelijk gesteld.

In één zaak is de gemeente gedeeltelijk in het gelijk gesteld. Twee zaken zijn voortijdig ingetrokken door cliënten. Twee zaken zijn niet ontvankelijk verklaard. Resultaten worden niet openbaar gemaakt in verband met privacy.

Wij hopen dat uw vragen bij deze voldoende zijn beantwoord.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Hulst,
De secretaris, De burgemeester,